

Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова  
Навчально-наукова лабораторія дослідження  
проблем публічного адміністрування та децентралізації влади  
Науково-дослідного інституту  
державного будівництва та місцевого самоврядування  
Національної академії правових наук України  
Академія Гуспол (Чехія)  
Євразійська асоціація правничих шкіл та правників



# ПРАВОВІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗДІЙСНЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ

*V Міжнародна науково-практична конференція,  
присвячена світлій пам'яті доктора юридичних наук,  
професора, академіка-засновника НАПрНУ,  
першого Голови Конституційного Суду України  
Леоніда Петровича Юзькова*

## **Збірник тез**

*17 червня 2022 року*

*м. Хмельницький*

**П 68**      **Правові засади організації та здійснення публічної влади** :збірник тез V Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої світлій пам'яті доктора юридичних наук, професора, академіка-засновника НАПрНУ, першого Голови Конституційного Суду України Леоніда Петровича Юзькова (м. Хмельницький, 17 червня 2022 року). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2022. 416 с.

ISBN 978-617-7572-55-7

У збірнику представлені доповіді, які були подані на V Міжнародну науково-практичну конференцію «Правові засади організації та здійснення публічної влади», присвячену світлій пам'яті доктора юридичних наук, професора, академіка-засновника НАПрНУ, першого

Голови Конституційного Суду України Леоніда Петровича Юзькова, що відбулась у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова 17 червня 2022 року.

Розміщені у збірнику тези доповідей стосуються таких напрямів: «Конституційно-правові засади організації та здійснення публічної влади: вітчизняний та зарубіжний досвід»,

«Особливості здійснення публічної влади в умовах воєнного стану», «Проблеми та перспективи реформування територіальної організації публічної влади в Україні», «Адміністративно-правові засади організації та здійснення публічної влади», «Фінансово-правові аспекти організації та здійснення публічної влади», «Електронне урядування як основа взаємодії держави та суспільства».

Збірник розрахований на наукових та науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів і наукових установ, студентів, аспірантів та докторантів, практичних працівників і широкий читацький загал.

*Організаційний комітет V Міжнародної науково-практичної конференції «Правові засади організації та здійснення публічної влади», присвяченої світлій пам'яті доктора юридичних наук, професора, академіка-засновника НАПрНУ, першого Голови Конституційного Суду України Леоніда Петровича Юзькова, не завжди поділяє думку учасників конференції.*

*У збірнику максимально точно збережена орфографія, пунктуація та стилістика, які були запропоновані учасниками конференції.*

*Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу, дотримання принципів академічної доброчесності несуть учасники конференції, їхні наукові керівники, рецензенти та структурні підрозділи вищих навчальних закладів і наукових установ, які рекомендували ці матеріали до друку.*

УДК 342.9(477)

ISBN 978-617-7572-55-7

© Колектив авторів, 2022  
© Хмельницький університет  
управління та права імені  
Леоніда Юзькова, 2022

## ЗМІСТ

<b>Chuban' V. S., Krichker O. Y.</b> Legal Problems of Departure of Individual under 16 from Ukraine .....	10
<b>Chubina A. S.</b> Levers of Development of the United Territorial Communities in the Context of Administrative Decentralization .....	11
<b>Kostenko I. V.</b> Conducting Space Activities in the Interest of National Security and Defence of Ukraine .....	14
<b>Levkina R. V., Kotko Y. N.</b> Current Approaches to the Transformation of Public Power In Ukraine .....	16
<b>Rembach O. O.</b> Developing Intercultural Communicative Competence of Future Tourism Specialists .....	18
<b>Авзалова Д. О., Хуторянський О. О.</b> Досвід Європейського союзу щодо адміністративно-територіального устрою в умовах воєнного стану .....	21
<b>Антипова А. К., Ділігул А. С.</b> Необхідність реформування фінансового законодавства в умовах сьогодення .....	23
<b>Ахтирський В. М., Ділігул А. С.</b> Податкові відносини в умовах воєнного стану .....	25
<b>Бальцій Ю. Ю.</b> Взаємодія органів публічної влади та засобів масової комунікації як інструмент легітимності влади .....	26
<b>Барікова А. А.</b> Нерегуляторні акти щодо місцевих податків і зборів .....	27
<b>Батанов О. В.</b> Інститут інтерпеляції у контексті теорії та практики сучасного парламентаризму.....	32
<b>Батанова Н. М.</b> Удосконалення законодавства про публічну владу як стратегічний напрям правової реформи в Україні.....	35
<b>Бедрій Р. Б.</b> Організаційно-правове забезпечення захисту прав осіб, які проживають у населених пунктах, що перебувають в тимчасовій окупації чи оточенні .....	38
<b>Бесчастний В. М.</b> Конституційні засади організації та здійснення публічної влади в Україні в практиці Конституційного Суду України (окремі аспекти) .....	40
<b>Біла А. В.</b> Електронне урядування в Україні: сучасний стан та перспективи впровадження.....	43
<b>Білак М. М.</b> Особливості видачі вогнепальної зброї і боєприпасів до неї цивільним особам, які беруть участь у відсічі та стримуванні збройної агресії російської федерації та/або інших держав: проблеми та шляхи їх вирішення.....	46
<b>Біленчук П. Д., Малій М. І.</b> Політико-правові засади здійснення установчої публічної влади в Україні: соборність, солідарність, верховенство права .....	50
<b>Білецька Т. В.</b> Електронне урядування та електронна демократія: світовий досвід та можливості впровадження в Україні.....	53
<b>Богданець А. В.</b> Перспективи запровадження Єдиної державної електронної системи е-нотаріату.....	55
<b>Бойко І. В.</b> Особливості реалізації та забезпечення суб'єктивних публічних прав в умовах воєнного стану .....	58
<b>Бригінець О. О.</b> Вплив монополістичних об'єднань на економічну безпеку держави .....	60
<b>Буханевич О. М., Івановська А. М.</b> Правова природа та види публічного контролю .....	61
<b>Василишина Л. М.</b> Розвиток цифрових трендів електронного урядування .....	64
<b>Васильєв С. В.</b> Правові засади публічного управління у сфері дошкільної освіти .....	67

<b>Ватрас В. А.</b> Акти місцевих органів виконавчої влади як джерела цивільного та сімейного права .....	68
<b>Власенко В. В.</b> Особливості функціонування органів місцевого самоврядування у період дії воєнного стану .....	71
<b>Волкова Д. Є.</b> До питання удосконалення нормотворчості та нормопроектної роботи державної служби України з етнополітики та свободи совісті .....	73
<b>Гавриченко Д. Г.</b> Міжнародна інституційна співпраця у сфері охорони здоров'я .....	77
<b>Гаврік Р. О.</b> Перспективи запровадження електронного голосування в Україні в контексті реалізації Концепції розвитку електронної демократії та врахування досвіду Естонської Республіки .....	78
<b>Галус О. О.</b> До питання про надання адміністративних послуг соціального характеру у територіальній громаді .....	81
<b>Гайдученко С. О.</b> Особливості сучасної адміністративної субкультури публічного управління .....	83
<b>Гедульянов В. Е.</b> Органи самоорганізації населення – інститут представницької демократії? .....	84
<b>Герасименко О. В.</b> Особливості інформаційно-комунікаційного забезпечення публічної влади .....	86
<b>Гінда О. М.</b> Окремі аспекти визначення строків у судових справах за зверненням податкових органів .....	89
<b>Глух М. В., Ковалко Н. М.</b> Централізовані публічні фонди коштів як предмет фінансового права .....	92
<b>Головашова Д. М., Требик Л. П.</b> Переваги та недоліки у використанні застосунку «Дія» під час воєнного стану .....	94
<b>Головащенко О. С.</b> До питання розбудови дослідницької інфраструктури в умовах цифровізації .....	96
<b>Голоядова Т. О.</b> Правові аспекти взаємовідносин платників податків та контролюючих органів в Україні: сучасний стан та зміни .....	97
<b>Грабова Я. О., Рожкован К. М.</b> Організаційно-правове забезпечення здійснення судочинства в умовах воєнного стану .....	99
<b>Грицьків А. В.</b> Міжнародний розшук осіб, які вчинили злочин: питання міжнародно-правової співпраці держав .....	101
<b>Губань Р. В.</b> Особливості здійснення публічної влади в російській імперії на початку Першої світової війни .....	104
<b>Гультай М. М.</b> Взаємодія громадянського суспільства та публічної влади в Україні .....	106
<b>Демчик Н. П., Царук А. В.</b> Інформаційно-аналітична діяльність Державної прикордонної служби України – потужний інструмент для якісного виконання завдань за призначенням .....	108
<b>Деркачова Н. О.</b> Роль і місце освітнього омбудсмана у захисті конституційного права на освіту в Україні під час воєнного стану .....	109
<b>Дзюбій В. К.</b> Поняття та форми діяльності територіальних громад .....	112
<b>Долинська М. С.</b> До питання конституційно-правових засад провадження нотаріального процесу в Україні .....	115
<b>Дончак Л. Г., Шкварук Д. Г.</b> Механізм формування стратегії розвитку територіальної громади .....	117
<b>Древаль Ю. Д.</b> Деякі аспекти реалізації концепції політико-правового розвитку .....	120
<b>Дудіков А. В.</b> Судова помилка у правозастосуванні: основні чинники .....	122

<b>Дурман М. О., Хмельницька М. В.</b> Великі дані як основа процесів цифровізації держави.....	123
<b>Дурман О. Л., Жмак А. О.</b> Аналіз основних складових законодавчо-нормативної бази формування та реалізації зовнішньої політики України .....	126
<b>Дуфенюк О. М.</b> Від карально-репресивної моделі до «community policing»: бар'єри для трансформації парадигми поліцейської діяльності .....	128
<b>Жданкіна Л. К.</b> Біженці та притулок: виклики сучасності.....	131
<b>Заморський Я. А., Требик Л. П.</b> Багатопартійність в Україні: недоліки та шляхи вирішення .....	136
<b>Засадко В. В., Матвеев Є. Е.</b> Інституційні основи електронної участі громадян: досвід України і ЄС .....	138
<b>Зінчук Ю. В.</b> Цифрове урядування в умовах викликів воєнного часу: позитив, негатив та перспективи розвитку.....	140
<b>Звірич В. В.</b> Роль системи управління персоналом в роботі галузі охорони здоров'я .....	143
<b>Зозуля О. І.</b> Щодо призупинення діяльності політичних партій на період дії воєнного стану в Україні .....	145
<b>Іваненко В. С., Курепін В. М.</b> Місцеві органи влади в умовах воєнного стану: повноваження та співпраця військових адміністрацій з органами місцевого самоврядування .....	148
<b>Ігнатенко О. С., Нога С. Р., Манзуля А. А.</b> Правове регулювання розвитку ринку транспортних послуг в містах України .....	150
<b>Калашлінська М. В.</b> Правові обмеження розповсюдження інформації в умовах військового стану.....	153
<b>Калиновський Б. В.</b> Місцева демократія в Україні та Швейцарії.....	155
<b>Кірик А. Ю.</b> Громадський контроль як фактор ефективності публічного управління.....	157
<b>Кірін Р. С.</b> Проблеми правового статусу Експертної комісії з оцінки впливу на довкілля, що утворюється уповноваженим територіальним органом.....	160
<b>Коваленко Ю. О.</b> Умови впровадження е-врядування на регіональному рівні в Україні.....	163
<b>Ковальчук І. В.</b> Фінансова відповідальність держав Європейського Союзу як запорука стабільності інвестиційного клімату .....	165
<b>Ковтун І. Б.</b> Перспективи державної регіональної політики в Україні у повоєнний період.....	167
<b>Когут О. В.</b> Окремі питання адміністративної відповідальності за правопорушення на транспорті.....	170
<b>Кожушко О. О.</b> Переваги та проблеми впровадження і застосування електронних адміністративних послуг в Україні .....	173
<b>Комзюк В. Т.</b> Щодо особливостей об'єктивних ознак складу адміністративного правопорушення, передбаченого частиною першою статті 178 Кодексу України про адміністративні правопорушення.....	175
<b>Корнева Т. В.</b> Деякі питання адміністративно-правового забезпечення митного оформлення критичного імпорту під час воєнного стану .....	178
<b>Корнута Л. М.</b> Використання досвіду Великобританії з питань підготовки публічних службовців в сучасних умовах розвитку.....	181
<b>Королевська Н. Ю.</b> Публічна влада у соціальній державі: деякі орієнтири за часів пандемії коронавірусної хвороби .....	183
<b>Коруняк А. В.</b> Проблемні аспекти професійної підготовки та підвищення кваліфікації старост територіальних громад .....	187

<b>Костецька Т. А.</b> Про окремі перспективи розвитку та вдосконалення парламентської діяльності в Україні .....	187
<b>Костицький М.В., Кушакова-Костицька Н.В.</b> Діалектика взаємозв'язку прав людини, прав народу і прав людства (зокрема, в період цивілізаційних викликів) .....	191
<b>Костров В. О.</b> Поняття та ознаки децентралізації публічної влади в умовах пандемії covid-19 .....	192
<b>Костяшкін І. О.</b> Економіко-правові проблеми трансформації адміністративно-територіального устрою в Україні .....	195
<b>Косяченко К. Е.</b> Приватний виконавець в Україні: права та обов'язки .....	197
<b>Котерлін І. Б.</b> Законодавчі аспекти обов'язку надання екологічної інформації в умовах воєнного стану .....	198
<b>Кравченко М. Г.</b> Публічне адміністрування у сфері економіки: досвід України та Німеччини .....	200
<b>Кравчук С. Й.</b> Завершення реформування територіальних громад в Україні: проблемні аспекти та механізми їх вирішення .....	202
<b>Красій М. О.</b> Органи місцевого самоврядування в умовах воєнного стану .....	206
<b>Крисаченко В. С.</b> Конституційні засади української державності: креативний досвід ...	208
<b>Кудельський В. Е.</b> Шляхи вдосконалення системи підбору персоналу .....	211
<b>Кузнецова Л. В., Маринич Д. В.</b> Магдебурзьке право як основа становлення місцевого самоврядування .....	213
<b>Кулинич Р. О., Федоришина О. В.</b> Роль статистики в процесі прийняття управлінських рішень в територіальних громадах в умовах військових дій .....	214
<b>Куп'янська А. М.</b> Якість правових позицій Конституційного Суду України крізь призму застосування доктринальних положень вітчизняної та зарубіжної юридичної науки .....	216
<b>Курепін В. М.</b> Управління силами цивільного захисту в умовах реформування територіальної організації публічної влади в Україні .....	219
<b>Кушнір І. П., Царенко О. М.</b> Окремі правові аспекти відповідальності за незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових або інших визначених законом повноважень .....	221
<b>Лавренко Д. О.</b> Державна влада і муніципальна влада: питання взаємодії .....	223
<b>Лапкін А. В.</b> Щодо проблеми обмеження розміру пенсій для прокурорів .....	226
<b>Ленчук А. С.</b> Стан державної безпеки України в умовах гібридних загроз .....	229
<b>Лебедєва Ю. О.</b> Демократизація України: правові засади та громадські ініціативи .....	230
<b>Литвиненко І. Л.</b> Муніципальні органи охорони правопорядку в системі органів публічної влади в Україні .....	232
<b>Лінник А. Д.</b> Суб'єкти публічного адміністрування у сфері охорони здоров'я .....	235
<b>Лозінська С. В.</b> Тимчасовий захист та статус біженця в умовах збройного конфлікту ...	238
<b>Лужанський А. В.</b> Про розмір ставки судового збору за подання апеляційної скарги на ухвалу суду щодо визнання і надання дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу .....	241
<b>Лук'янов Д. В., Пономарьова Г. П.</b> Підстави заборони політичних партій: розвиток правового регулювання .....	243
<b>Лучковська С. І., Присяжнюк М. П.</b> Окремі питання здійснення публічних закупівель в умовах воєнного стану .....	245
<b>Лях Ю. І.</b> Сучасний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій в Україні .....	248

<b>Магновський І. Й.</b> Децентралізація публічної влади як складова демократичних перетворень в Україні .....	250
<b>Марусенко Р. І.</b> Державні електронні послуги: ризики та недоліки .....	252
<b>Медвідь Ф. М., Твердохліб А. І., Урбанський М. В.</b> Конституційно-правова доктрина про засади організації та здійснення публічної влади в Україні .....	255
<b>Мельник О. П.</b> Принцип конфіденційності в діяльності недержавних аудиторів .....	257
<b>Мерник А. М.</b> Обмеження свободи пересування, вираження поглядів та права на житло в умовах особливих правових режимів .....	259
<b>Мішина Н. В.</b> До питання співвідношення цінностей суспільства, громадянського суспільства, держави з цінностями, що набуваються в ході європейської інтеграції України ...	262
<b>Міщенко І. В.</b> Митна справа України: метаморфози військового часу.....	263
<b>Муза О. В.</b> Питання розвитку системи надання електронних адміністративних послуг ...	266
<b>Ніколаєва Л. В., Тімашов В. О.</b> Проблеми правового регулювання шкідливої інформації в Україні .....	268
<b>Новак Ю. І.</b> Співвідношення гуманності та дієвості заходів впливу адміністративної відповідальності, що застосовуються до неповнолітніх.....	270
<b>Одинак О. О.</b> Договір про надання фінансових послуг: аналіз законодавчих змін.....	272
<b>Озель В. І.</b> Конституційно-правовий механізм обмеження прав і свобод людини в умовах воєнного стану .....	274
<b>Онщенко А. Ю.</b> Практичне застосування управлінських технологій електронного урядування на прикладі Єдиного порталу державних послуг «Дія».....	277
<b>Онщик Ю. В.</b> Адміністрування митних платежів в умовах воєнного стану .....	279
<b>Павлик О. Б.</b> Поняття гуманітарної безпеки у сучасному суспільстві .....	280
<b>Палига І. В., Гальчич І. П.</b> Аспекти розвитку електронного урядування в системі соціального захисту населення в Україні.....	285
<b>Пархоменко Н. М.</b> Стабільний правопорядок як мета та завдання публічної влади .....	286
<b>Пастух К. В.</b> Інформаційне забезпечення стратегічного управління соціально-економічним розвитком територій: нормативно-правові засади .....	289
<b>Пась А. А.</b> Територіальна громада – базовий елемент системи місцевого самоврядування....	291
<b>Паюк С. В., Гавара І. М.</b> Національна служба посередництва і примирення – постійно діючий державний орган, створений для сприяння вирішенню колективних трудових спорів (конфліктів) .....	293
<b>Пиріжок Ю. Л.</b> Електронне урядування як основа взаємодії держави та суспільства на прикладі порталу «Дія».....	297
<b>Підберезних І. Є.</b> Організаційно-правові форми державної служби у країнах-членах Європейського Союзу .....	300
<b>Підлісна Т. В., Бондар Д. В.</b> Напрями удосконалення інструментів публічного управління діяльності суб'єктів електронної комерції.....	303
<b>Пікуля Т. О.</b> Органи публічної влади як ведучі суб'єкти реконструкції України .....	305
<b>Подорожна Т. С.</b> «Практична» конституціоналізація правового порядку у світлі правозастосовної практики .....	307
<b>Пухтинський М. О.</b> Конституційно-правовий дискурс взаємодії Верховної Ради України з суб'єктами місцевого самоврядування .....	310
<b>Радомська Д. І.</b> Передумови вибору виборчих систем для формування місцевих органів публічної влади в Україні .....	312

<b>Рижук І. В.</b> Коаліція депутатських фракцій як особливий суб'єкт конституційно-правових відносин.....	314
<b>Розізнана І. В.</b> Судова практика, як регулятор суспільних відносин, учасниками яких є органи публічної влади.....	316
<b>Рудницька К. Г.</b> Інформаційна безпека в умовах діджиталізації.....	325
<b>Рябовол Л. Т.</b> Акти ради Європи про права дітей в умовах збройних конфліктів: стан імплементації у вітчизняне законодавство.....	326
<b>Салюк П. І.</b> Сімейні права та інтереси подружжя як об'єкт судового захисту.....	328
<b>Самарічева Т. А.</b> Особливості співпраці України та Міжнародного валютного фонду... ..	330
<b>Самбор М. А.</b> Менеджмент органів місцевого самоврядування – необхідність районних рад та районування у цілому.....	332
<b>Серафимчук І. О.</b> Законодавчі зміни у контексті фінансового права.....	334
<b>Сидоренко Н. С., Шарий В. В.</b> Цифровізації публічного управління: теоретичні та нормативно-правові аспекти.....	337
<b>Слінько Т. М., Ткаченко Є. В.</b> Принцип республіканізму як засада здійснення публічної влади.....	340
<b>Словська І. Є.</b> Особливості муніципально-правової відповідальності.....	343
<b>Смородинський В. С.</b> Правовий режим воєнного часу: загальні принципи та спеціальні норми.....	346
<b>Сніжко Д. В.</b> Забезпечення розвитку правосвідомості публічних службовців: ціннісно-правові концепти.....	348
<b>Соловей А. О.</b> Правові основи здійснення нагляду за дотриманням прав дітей, усиновлених іноземцями.....	350
<b>Стеньгач Н. О.</b> Правові механізми вирішення політичних питань в Українській козацькій державі (друга половина XVII–XVIII століть).....	353
<b>Сторожилова У. Л., Сторожилів Г. М., Сторожилів П. М.</b> Електронне урядування як основа взаємодії держави та суспільства в період розвитку штучного інтелекту і цифрової трансформації.....	355
<b>Сторожук І. П.</b> Право на отримання первинної медичної допомоги внутрішньо переміщеними особами в умовах воєнного часу.....	357
<b>Струк Н. П., Білоцький О. В.</b> Фінансовий механізм: сутність та нормативно-правове забезпечення його функціонування.....	360
<b>Стукан Т. М.</b> Зовнішня форма реалізації публічної влади в Україні.....	361
<b>Тарабан С. В.</b> Стан та перспективи розвитку електронної демократії в Україні.....	364
<b>Тарасевич Т. Ю.</b> Вплив біотехнологій на права людини: технологічні зміни та соціальна реальність.....	366
<b>Теник А. В.</b> Особливості законодавчого регулювання правовідносин щодо забезпечення екологічної безпеки в умовах воєнного стану.....	368
<b>Требик Л. П., Требик Д. Р.</b> Реалізація концепту «держава для громадянина» через електронне урядування.....	371
<b>Трофімова Л. В.</b> Про сприяння реалізації прав людини.....	373
<b>Федоришина О. В.</b> Повоєнний регіональний розвиток: інструменти фінансування.....	376
<b>Ханова Р. Ф.</b> Правова природа актів органів місцевого самоврядування щодо встановлення місцевих податків і зборів.....	379



<b>Ціватий В. Г.</b> Електронне урядування і цифрове право в умовах мондіалізованого світоустрою ХХІ століття: міжнародно-правовий, інституціональний і політико-дипломатичний аспекти.....	382
<b>Чалабієва М. Р.</b> Електронне урядування та цифровізація публічної влади в умовах воєнного стану .....	385
<b>Черевко В. В.</b> Взаємодія державних органів та громадських організації при розслідуванні торгівлі людьми .....	387
<b>Чорна Ж. Л.</b> До питання про публічний сервітут за законодавством України.....	389
<b>Чорненька Д. С.</b> Право людини на пересадку органів і тканин людського організму.....	391
<b>Чубенко В. А.</b> Правове регулювання публічних інституцій як елементу формування та реалізації державної стратегії розвитку високотехнологічних виробництв .....	394
<b>Чубіна Т. Д., Спіркіна О. О.</b> On Absenteeism as an Issue of Modern Society.....	397
<b>Шевчук І. В., Пиріжок Ю. Л.</b> Забезпечення інформаційної безпеки в умовах гібридної війни .....	398
<b>Шульженко Ф. П.</b> Механізм держави в концепції Леоніда Юзькова та правова реальність.....	399
<b>Щербанюк О. В.</b> Реалізація принципів організації та діяльності органів публічної влади України в умовах війни.....	401
<b>Юрченко Д. В.</b> Проблематика залучення молоді до державної служби та шляхи її вирішення .....	405
<b>Якименко А. А.</b> Проблеми правового регулювання розвитку електронного урядування в діяльності органів державної влади .....	407
<b>Яковчук В. Я., Словська І. Є.</b> Місцеві бюджети: поняття та механізм формування .....	410
<b>Яшутін І. М.</b> Мотиваційно-ціннісний механізм у забезпеченні виконавської дисципліни в органах публічної служби.....	412

### Література:

1. Коваль Р. А. Державне управління в інформаційному суспільстві: перспективи електронного урядування. Економіка та держава. 2008. №4. С. 81–84.
2. Мишишин В. І., Жежнич П. І. Аналіз особливостей побудови систем електронного урядування в Україні. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Інформаційні системи та мережі. 2011. №699. С. 164–175.
3. Новітні інформаційно-комунікаційні технології в модернізації публічного управління: зарубіжний і вітчизняний досвід: матеріали наук.-практ. семінару, (м. Дніпропетровськ, 19 квіт. 2013 р.) / ред. кол.: В. М. Дрешпак (голов. ред.). Дніпропетровськ: ДРІДУ НАДУ, 2013. 104 с.
4. Коваленко Ю. О. Регіональний інформаційний менеджмент: безпека та технічний прогрес. Економіка, фінанси та менеджмент: сучасний стан, тенденції, перспективи розвитку в Україні та світі: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., (м. Полтава, 29 січ. 2018 р.). Полтава: ЦФЕНД, 2018. Ч. 1. С. 71-73
5. Гаман Т. В. Проблемні питання нормативно-правового забезпечення інформаційної діяльності органів державного управління (регіональний аспект). Університетські наукові записки. 2005. № 1-2 (13-14). С. 272-276.
6. Коваленко Ю. О. Методологічні підходи щодо управління інформаційним потенціалом в регіональному інформаційному менеджменті. *Економіка і організація управління*: зб. наук. праць. 2018. Вип. 3 (31). С. 73-80.
7. Цимбалюк В. С. Окремі питання щодо визначення категорії «інформаційна безпека» у нормативно-правовому аспекті. *Правове, нормативне та метрологічне забезпечення системи захисту інформації в Україні*. 2004. № 8. С. 30-33.



**Ковальчук Інна Валентинівна,**  
доцент кафедри публічно-правових дисциплін  
Білоцерківського національного аграрного університету,  
кандидат юридичних наук, доцент

### **ФІНАНСОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ЯК ЗАПОРУКА СТАБІЛЬНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ**

Фінансова відповідальність ЄС, що виникає в результаті арбітражу між інвесторами та державою, є політично чутливою темою, яка наразі формує європейську міжнародну інвестиційну політику, що внаслідок фінансової кризи зазнає трансформацій.

Беручи за відправну точку нещодавній проект Регламенту Комісії про управління фінансовою відповідальністю, варто проаналізувати наслідки, які майбутні інвестиційні угоди ЄС можуть мати для існуючих гарантій, що балансують між приватними та державними інтересами в законодавстві ЄС. У ньому обговорюються різні варіанти політики у світлі побоювання, що інвестиційні договори можуть вплинути на політичний простір ЄС. Пропонується більш науковий та стійкий підхід для забезпечення того, щоб майбутні угоди ЄС забезпечували достатню ясність щодо зовнішніх меж фінансової відповідальності та критеріїв відповідальності з метою максимізації правової визначеності як для інвесторів, так і для приймаючих держав.

З моменту набуття чинності Лісабонського договору в 2009 році, що вносить зміни до різних раніше існуючих договорів, Врегулювання спорів між інвестором і державою (ISDS) або інвестиційна судова система (ICS) підпадає до виключної компетенції ЄС (відповідно до статті 3(1) Договору про функціонування Європейського Союзу). Як результат, Європейська комісія відповідає за переговори щодо майбутніх інвестиційних угод від імені ЄС та замість окремих держав-членів [2]. До цих пір принципово було незрозуміло, кому треті країни

повинні будуть направити свої претензії за цими угодами і кого в підсумку притягнуть до фінансової відповідальності.

Наразі Європейська комісія веде переговори щодо захисту інвестицій (як окрема угода, чи як частина угоди про вільну торгівлю) з багатьма країнами, що не входять до ЄС, включаючи Китай, Канаду, Індію, Японію, Сінгапур і США. Останнє, Трансатлантичне торговельно-інвестиційне партнерство (ТТІП) наразі призупинено, поки завершено публічні консультації щодо положень ISDS [1]. У деяких випадках замінюють діючі договори між державами-членами ЄС та третіми країнами, але не існує загальної європейської політики щодо фінансової відповідальності.

Під час переговорів щодо цих угод підхід ЄС полягає в тому, щоб надати іноземним інвесторам високий рівень захисту, але не вищий, ніж той, який надають держави-члени ЄС іншим державам-членам ЄС. Він спрямований на покращення існуючих механізмів ISDS, вимагаючи підвищення прозорості, підзвітності та передбачуваності, наприклад, щоб усі судові документи та слухання були публічними.

Європейський регламент (ЄС № 912/2014) [3] розподіляє фінансову відповідальність за претензії інвесторів щодо шкоди, заподіяної їхнім інвестиціям у Європейському Союзі. Відповідальність розподіляється залежно від того, хто брав участь у розгляді питання – держава-член або орган, установа чи агентство самого ЄС.

Правила застосовуватимуться лише до суперечок між інвесторами та державами, які виникають за угодами, стороною яких є ЄС і які включають механізм врегулювання суперечок між державами інвестора (ISDS).

Ці угоди – лише один аспект гарантій для інвестора. Політика ЄС також поширюється на внутрішньо європейські договори у сфері фінансової відповідальності (ВІТ між державами-членами), щодо яких на рівні національного суду залишаються розбіжності щодо їх сумісності із законодавством ЄС.

Договір Енергетичної Хартії (ECT) є одним із таких договорів, які вже існують, і декілька двосторонніх інвестиційних договорів (ВІТ) між ЄС та третіми державами знаходяться в процесі переговорів, у деяких випадках з метою заміни поточних ВІТ між членами ЄС. Це є частиною ширшої переоцінки інвестиційних питань та відповідних компетенцій окремих держав-членів та ЄС.

Європейський регламент (ЄС № 912/2014) [3] визначає основу для вирішення спорів між інвестором та державою. У випадку, якщо позов пред'явлено до держави-члена ЄС, наприклад, за порушення стандартів справедливого та рівноправного ставлення, вона, практично, визначає, хто несе фінансову відповідальність. Хоча ЄС передав ISDS частину своїх повноважень, він не заходить так далеко, щоб брати на себе всю фінансову відповідальність за дії всіх своїх держав-членів. Натомість він визначає тонкий підхід до визначення того, хто несе відповідальність за суперечки, включно з тим, хто має сплачувати витрати на пред'явлення такого позову та хто в кінцевому підсумку має виплатити будь-яку компенсацію.

Фінансова відповідальність, як правило, впливає з того, хто несе відповідальність за відповідні наслідки, хоча держава-член ЄС не буде нести відповідальність, якщо усунення наслідків порушення умов договору вимагається законодавством ЄС, наприклад, через застосування директиви ЄС.

Регламент також передбачає ситуації, в яких фінансова відповідальність за певну претензію буде розподілена між ЄС та державою-членом відповідно до конкретних актів, що становлять основу претензії. Незважаючи на те, що держава-член і ЄС вимагають «тісну консультацію... щоб досягти згоди щодо розподілу фінансової відповідальності» (Регламент пункт 20), між ними, звичайно, можуть виникнути розбіжності. У такому випадку Комісія має виплатити присуджену шкоду, але вимагає від держави-члена відшкодувати витрати бюджету ЄС плюс відповідні відсотки. ЄС наділений повноваженнями для виконання цього.

Окрім розподілу фінансової відповідальності, Європейський регламент (ЄС № 912/2014) містить розділи щодо ведення спорів та їх вирішення. Що стосується того, хто повинен захищати позовні вимоги: якщо держава-член або ЄС несе фінансову

відповідальність, вона також відповідає за захист претензії, надаючи їй можливість висунути свою претензію.

Регламент допускає випадки, коли держава-член ЄС може відмовлятися від представництва з боку ЄС, але без перекладу на ЄС фінансової відповідальності. Це буде зроблено у тісній співпраці з відповідною державою-членом.

У положеннях Європейського регламенту (ЄС № 912/2014) [3] встановлюється процедура, за якою ЄС отримує арбітражний запит та негайно повідомляє відповідну державу-член і навпаки. Якщо ЄС хоче врегулювати суперечку, і це має наслідки для відповідної держави-члена ЄС, це також має бути зроблено у тісній співпраці з цією державою-членом.

Європейський регламент (ЄС № 912/2014) [3] має на меті дозволити державам-членам ЄС продовжувати нести відповідальність за власні дії. У цьому сенсі є елемент розумного прагматизму. Хоча він не виключає суперечки щодо питання фінансової відповідальності, він також відкриває шлях до співпраці та прозорості між зацікавленими сторонами та встановлює чіткі процедури визначення відповідальності за різні аспекти позову.

Зрозумілість та прозорість процедур безсумнівно є привабливим фактом для інвесторів, які прагнуть бути впевненими, що витрати, пов'язані з позовом, не будуть передані з одного рівня на інший, а також можуть притягнути до фінансової відповідальності юридичну особу, з якої вони вимагали відшкодування.

Для України вивчення європейського досвіду формування інвестиційного клімату є надзвичайно важливим, адже саме прозорість, зрозумілість та чітка відповідність нормам законодавства є основними факторами привабливості європейського ринку для інвесторів. Натомість політична та економічна нестабільність, корупція та часті зміни законодавства в нашій державі нівелюють решту позитивних аспектів вітчизняного ринку.

### Література:

1. Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing a framework for managing financial responsibility linked to investor-state dispute settlement tribunals established by international agreements to which the European Union is a party (21 June 2012), COM(2012) 335 final, 2012/0163 (COD).

2. Regulation (EU) No 1219/2012 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2012 establishing transitional arrangements for bilateral investment agreements between Member States and third countries, [2012] OJ L 351/40 (12 December 2012).

3. Regulation (EU) No 912/2014 of the European Parliament and of the Council of 23 July 2014 establishing a framework for managing financial responsibility linked to investor-to-state dispute settlement tribunals established by international agreements to which the European Union is party



***Ковтун Ірина Броніславівна,***

*перший проректор Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова,  
кандидат наук з державного управління, доцент*

## ПЕРСПЕКТИВИ ДЕРЖАВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД

Війна, яку розв'язала російська федерація на території України триває уже 9-й рік. Після 24 лютого 2022 р. територія ураження ворогом збільшилася у десятки разів. Уже загинули десятки тисяч наших співвітчизників. Станом на кінець травня 2022 р. за оцінками проєкту KSE Institute "Росія заплатить" за підтримки уряду та Офісу президента України [1] збитки українській економіці сягнули 97,4 млрд \$. Усього зруйновано чи пошкоджено близько 40 млн м<sup>2</sup> житла, постраждали щонайменше 220 заводів, фабрик та підприємств на 10,6 млрд \$, зруйновано повністю або пошкоджено 1067 закладів освіти (збитки сягають 1,5 млрд \$).